

Pripravljeni na naslednjo karierno odločitev?

dr. Miha Lovšin

Center RS za poklicno izobraževanje

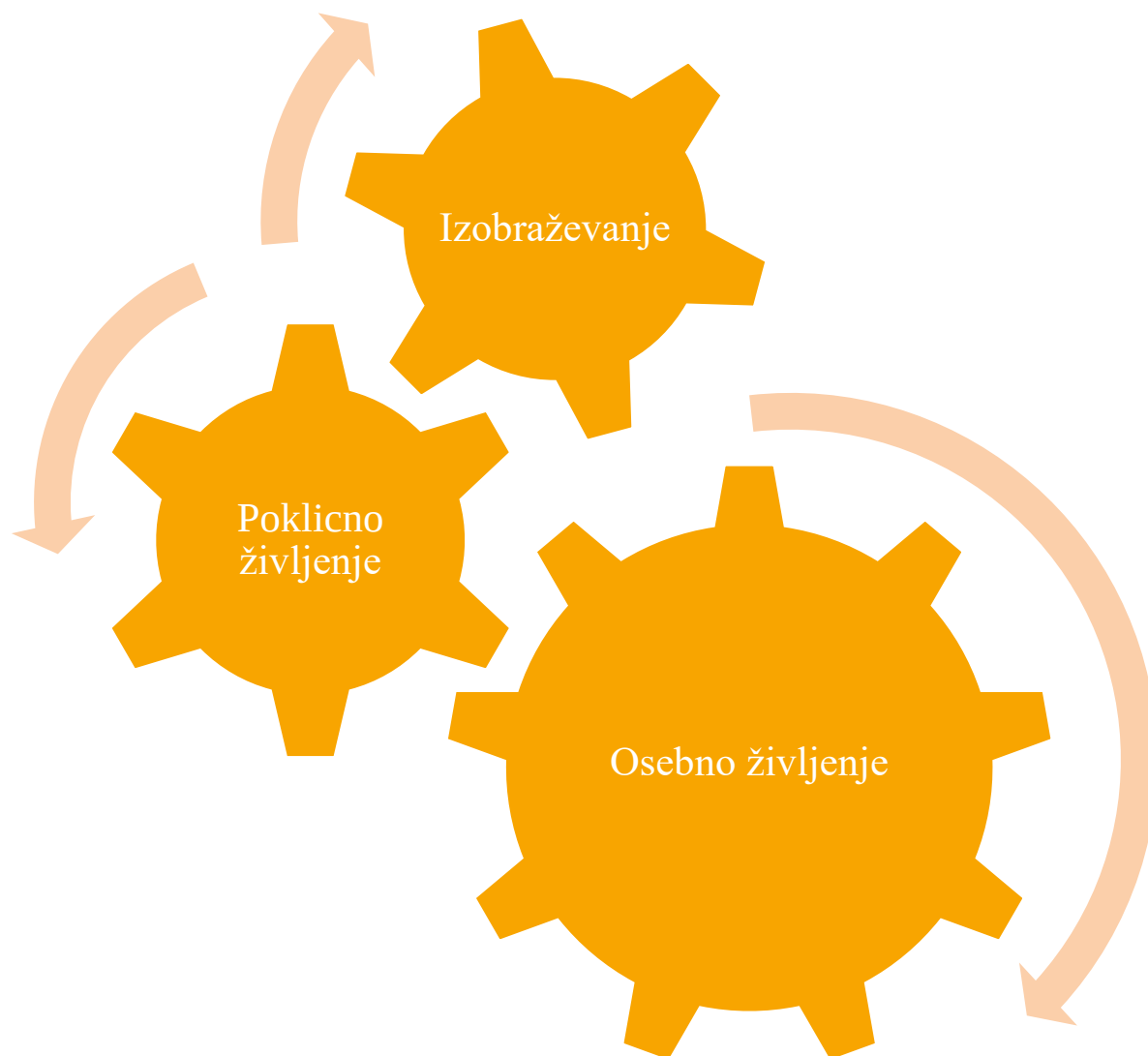
Ljubljana, 30.8.2019

Kaj je za nas...

Kariera

- je uveljavitev, uspeh na nekem področju delovanja (SSKJ)
- je razvoj skozi življenje in napredovanje v poklicu, horizontalni, vertikalni premiki in premiki proti centru (Brečko 2006; Schein 2006 v Tement 2014)
- Označuje dejavnost, ki jo posameznik opravlja daljši čas svojega življenja z možnostjo napredovanja (Oxford university press, 2014)
- je ustvarjanje sanjskega dela in uresničevanje svojih potencialov (Covey in Colosimo, 2014)
- označuje zaporedje vrst položajev, vlog, aktivnosti in izkušenj posameznika (Greenhaus idr. 2000 v Tement 2014)
- Označuje posameznikovo zgodovino na področju dela, vzorce poklicev in delovnih poizicij, napredek v poklicnem življenju in življenju na splošno (Greenhaus & Callanan, 2006)

Je sklop dejavnosti, ki omogoča ljudem:

- da znajo v vseh starostnih obdobjih in kadar koli v svojem življenju **ugotoviti, kakšne so njihove sposobnosti, kompetence in interesi**,
- da **sprejemajo pomembne odločitve** na področju izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica ter **se usmerjajo v izobraževanje ter delovna in druga okolja**, kjer lahko te sposobnosti in kompetence pridobijo in/ali jih uporabljajo (ELGPN 2013).

- Osnovno karierno svetovanje (svetovalna podpora in pomoč v procesih načrtovanja in vodenja karierne poti)
- Karierno svetovanje (prepoznavanje posebnih talentov, poklicnih in življenjskih ciljev ter podpora pri načrtovanju strategij in poti za njihovo uresničitev; poglobljeno karierno svetovanje)
- Informiranje (zbiranje, urejanje in posredovanje informacij vzgojno-izobraževalnih programih, poklicih, poklicnih kvalifikacijah, trgu dela, podpornih institucijah, ipd).
- Ugotavljanje lastnosti posameznika (ugotavljanje in ocena kompetenc, želja, interesov, vrednot, sposobnosti, znanj, osebnostnih lastnosti).
- **Učenje veščin za načrtovanje in vodenje kariere (veščine za ugotavljanje osebnih lastnosti, izobraževalnih možnosti, trga dela, reševanja problemov, odločanja, načrtovanja in spremljanja karierne poti ipd.)**
- **Samostojno načrtovanje in vodenje kariere (uporaba pisnih in e-virov za samostojno delo)**

TEMELJNI CILJ VKO V OŠ in SŠ

Opolnomočenje učencev oz. dijakov za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in vodenje kariere

- Veščine vodenja kariere predstavljajo „niz kompetenc (znanje, spretnosti, stališča), ki omogočajo državljanom, ne glede na starost ali stopnjo razvoja, da **upravljalo svoje življenje na področju učenja in dela**“ (ELGPN, 2015a, str. 13).

poznavanje svojih
splosnosti,
poznavanje interesov
in lastnih omejitev

Veščine zavedanja sebe

radovednost

pomembnost vrednote
dela, delovne navade

verjetje v zmožnost
doseganja cilja,
samozavest

obvladanje
učinkovitega učenja

iskanje informacij pred pomembnimi odločitvami, raziskovanje možnosti pred sprejemanjem odločitev, znanje o iskanju informacij o šolah, znanje ločevanja pomembnih informacij od nepomembnih

kritično sprejemanje informacij

Veščine zavedanja možnosti

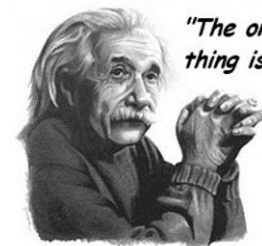
Spoznavanje lastnega okolja, možnosti in omejitev

védenje, kje je možno pridobiti pomoč pri načrtovanju svoje kariere

prevzemanje
odgovornosti za
lastna dejanja

*"The only real valuable
thing is intuition."
Albert Einstein*

intuicija

Veščine odločanja

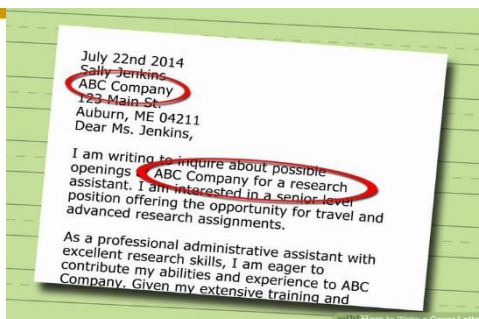
poznavanje
procesa
odločanja

predvidevanje posledic
pred sprejemanjem
odločitev

razmišljanje in učenje iz
minulih odločitev

znanje pisanja vlog za pridobitev finančne pomoči, znanje pisanja prijav za vpis v izobraževalni ali študijski program

védenje, kaj delodajalci pričakujejo na zaposlitvenem razgovoru, znanje pisanja ponudb za zaposlitev

Veščina prehajanja

Mreženje

doseganje zadanih ciljev, zmožnost premagovanja težav na poti do cilja

Obseg delovanja

	Zavedanje sebe	Zavedanje možnosti	Sprejemanje odločitev	Prehod
<u>Proces</u>	S	O	D	T

Čutenje

Raziskovanje DOTS

Filtriranje

Urejanje v uporabno
celoto

Osredotočanje

Preverjanje tistega, kar je
pomembno

Razumevanje

Poskušati ugotoviti, kaj
je naslednji korak

Cilj je izbrati smer in stopnjo izobraževanja:

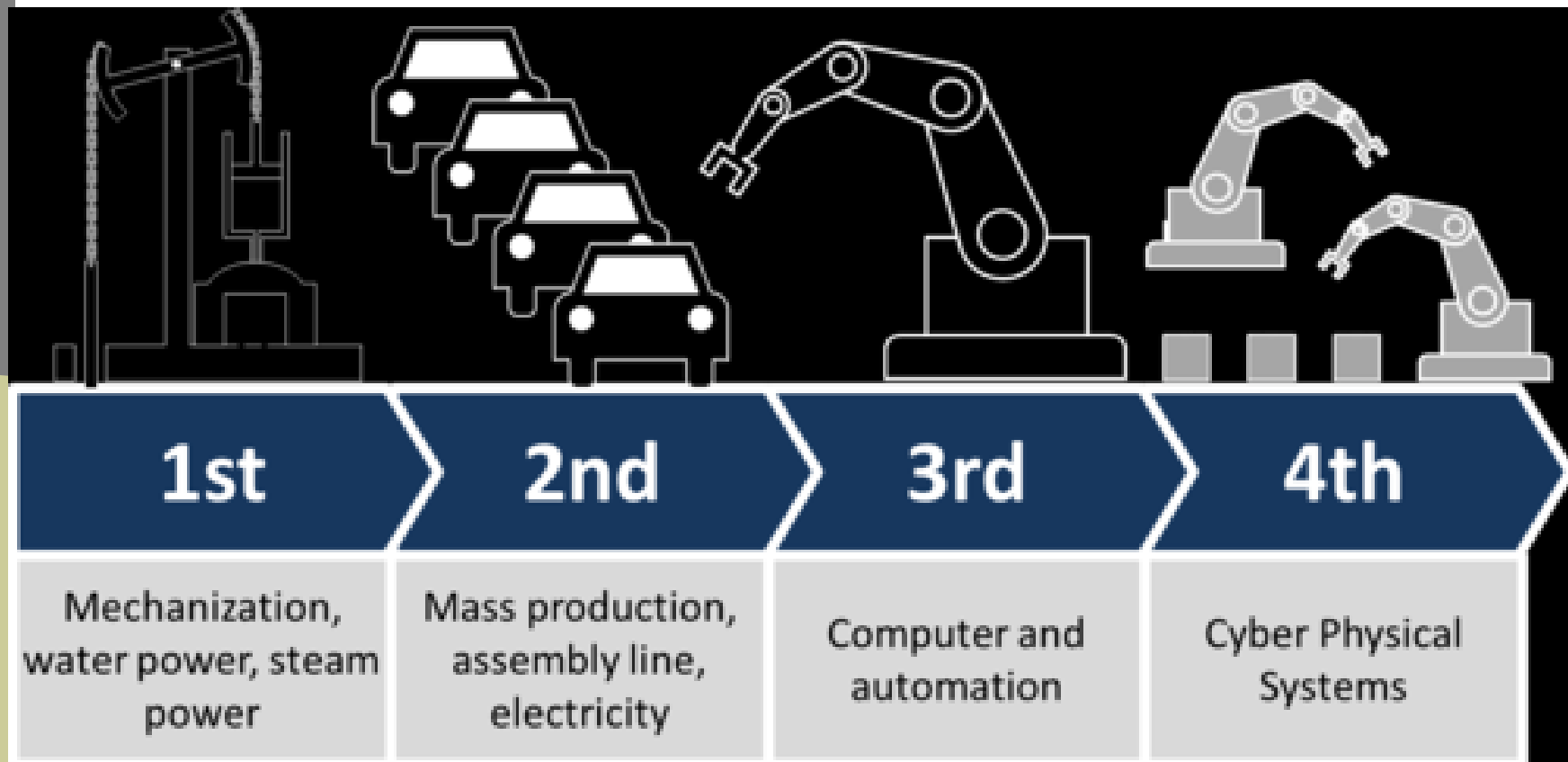
- ki ustreza posameznikovim sposobnostim, interesom
- ki omogoča uspešen prehod v nadaljnje izobraževanje,
- ki omogoča uspešen prehod na trg dela.

Kaj je vplivalo na mojo izbiro srednje šole?

- Pouk popoldan, ugoden urnik, ni bilo druge zame zanimive šole v kraju bivanja, bližina, vzdušje v šoli, dober sloves šole
- Splošno družbeno mnenje, da je gimnazija normalno nadaljevanje osnovne šole za učence z dobrim učnim uspehom, dobre ocene
- Sestrična, učiteljica, starši, prijatelji, sošolke, vsi sošolci so šli na to šolo
- Nisem vedela točno kaj bom študirala, zato je bila izbira gimnazija logična, neodločnost
- Lasten interes, vedela sem, želja po splošni izobrazbi, šport, podlaga za izbrano študijsko pot

4. Industrijska revolucija

Roser, C., 2017

Podjetja z največjim tržnim deležem

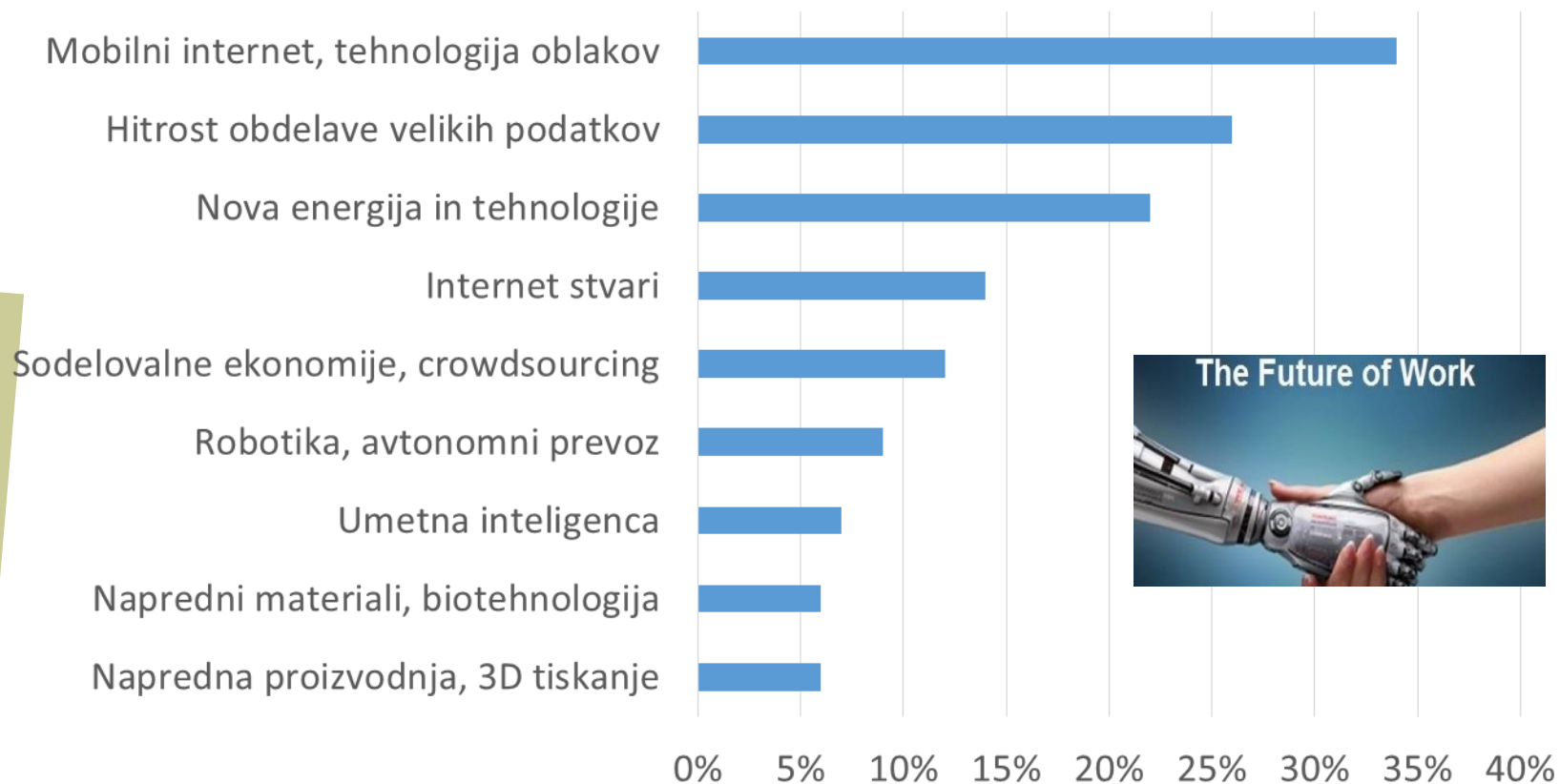
Financial times top 500

Vodilni HR delavci v največjih svetovnih podjetjih o...

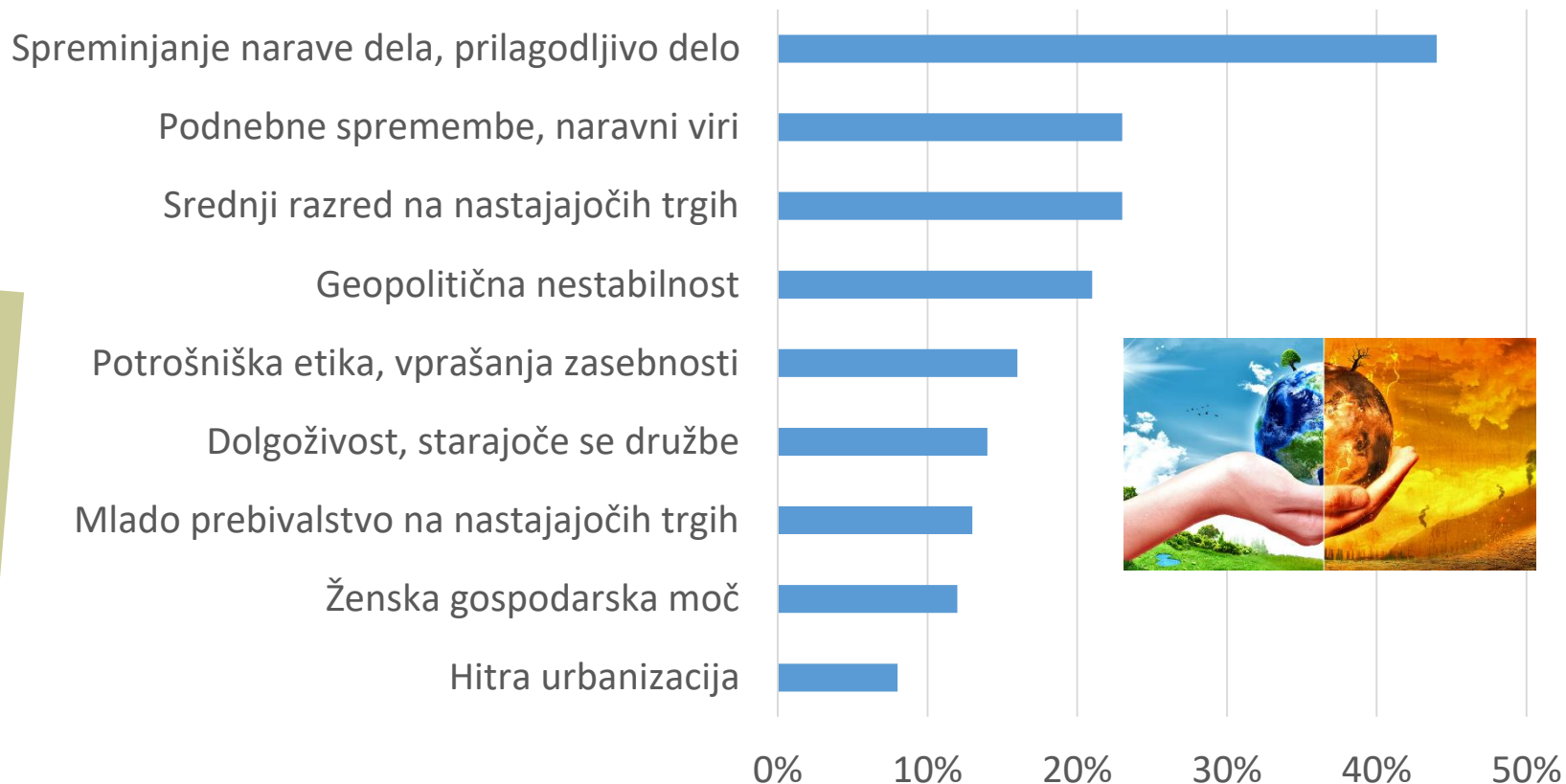
...tehnoloških dejavnikov sprememb

Vodilni HR delavci v največjih svetovnih podjetjih o...

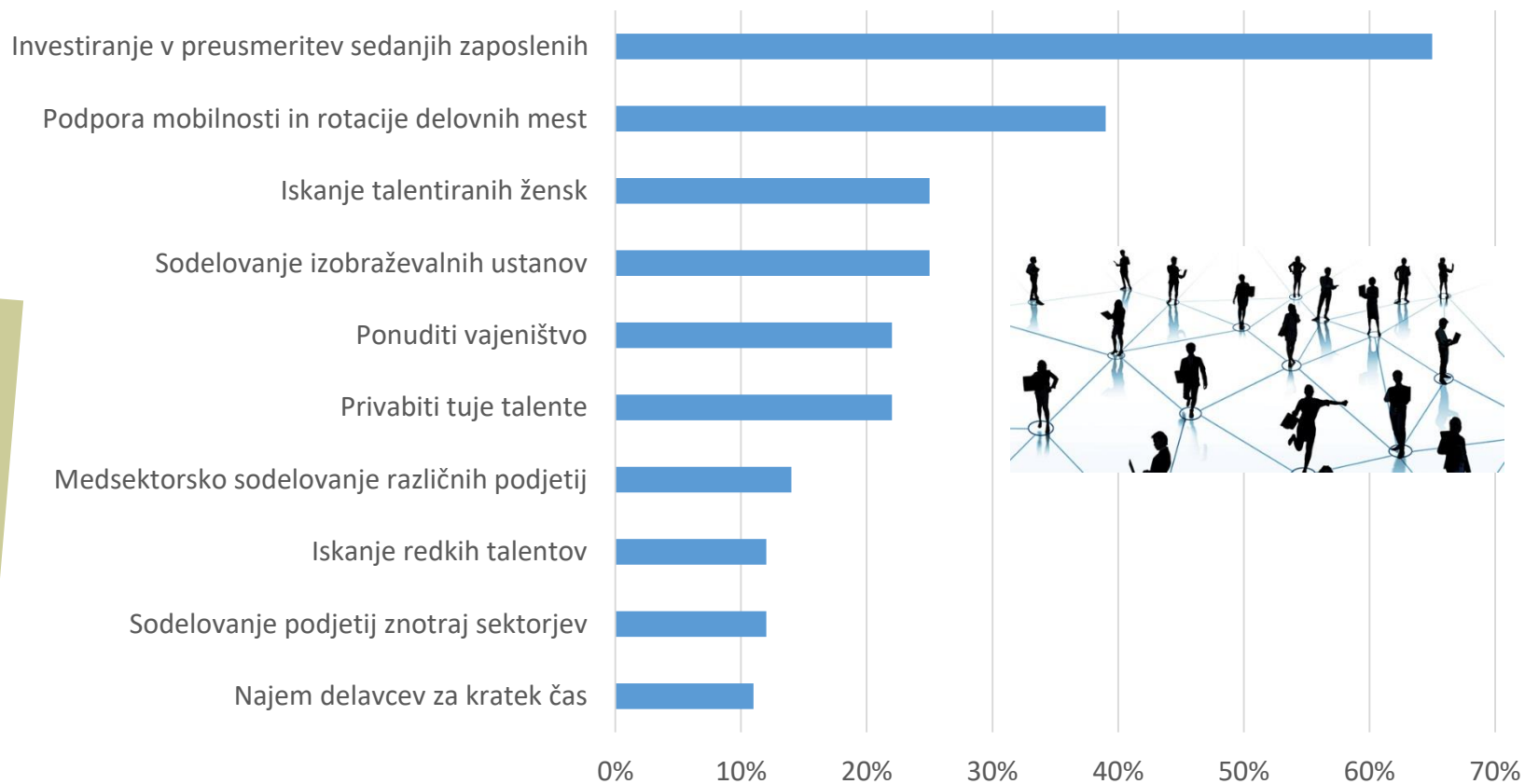
... demografskih in socialno-ekonomskih dejavnikov sprememb

Vodilni HR delavci v največjih svetovnih podjetjih o...

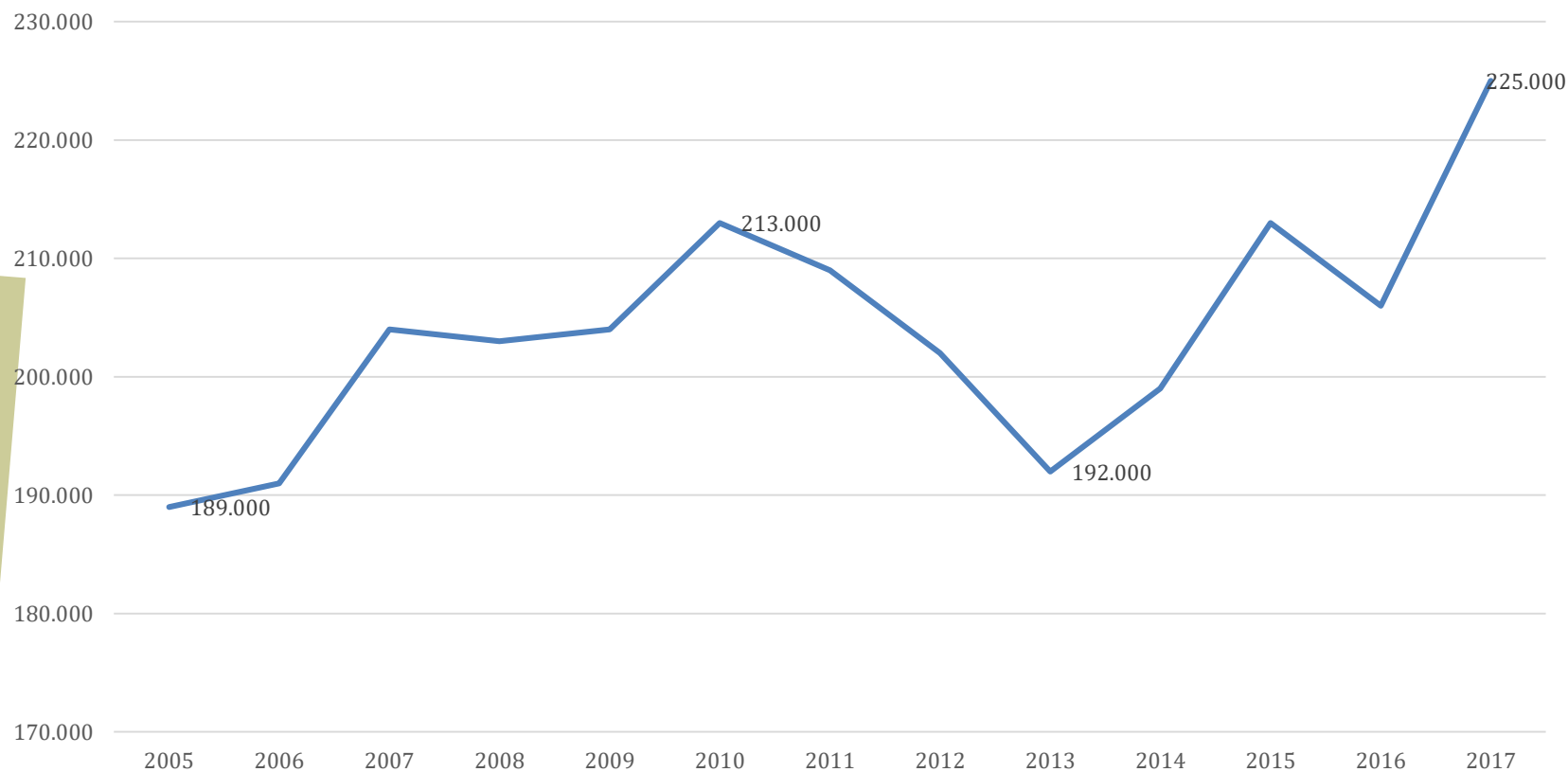

...prihodnjih kadrovskih strategijah v industriji na splošno

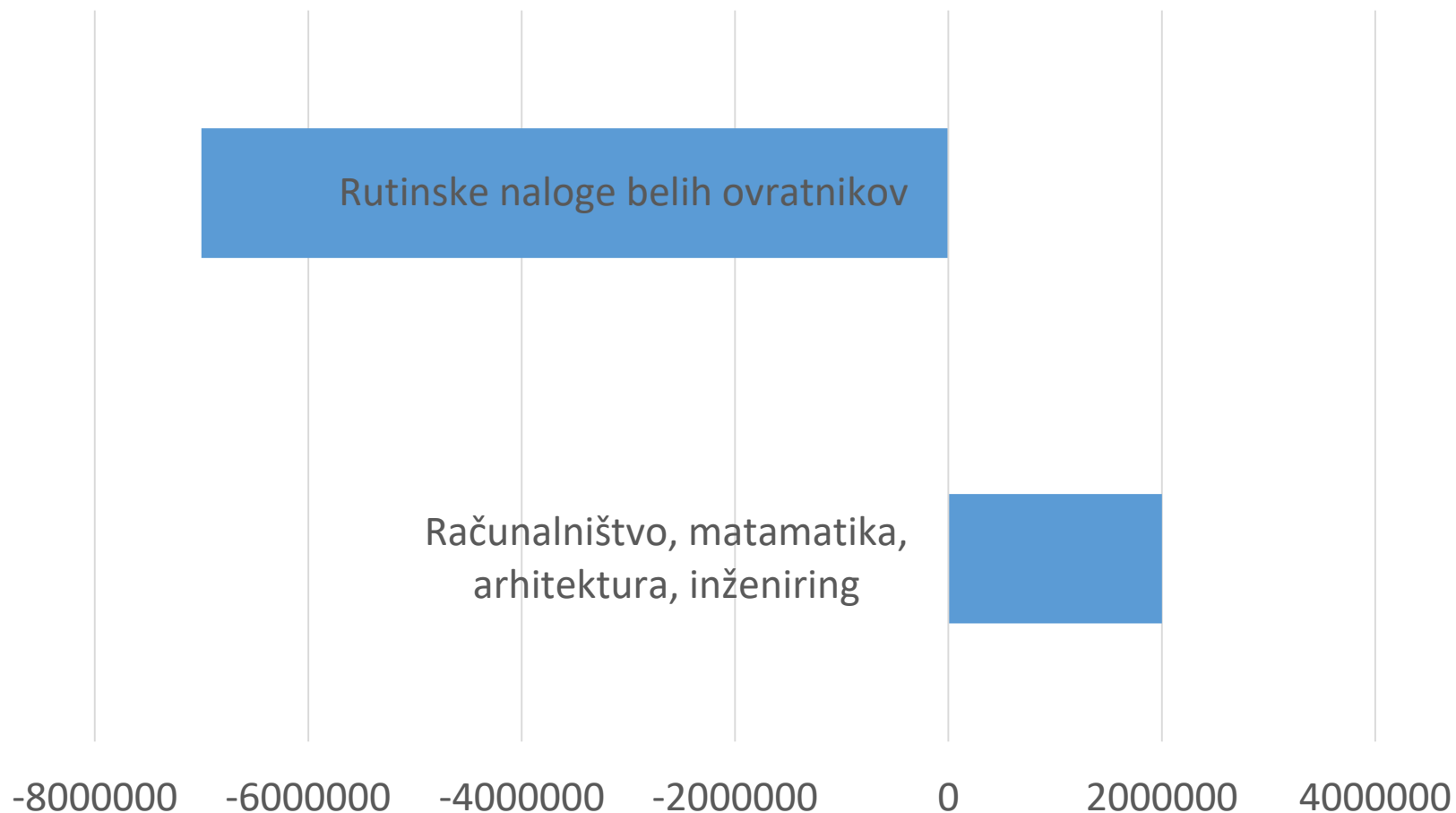

Zaposlitve za skrajšani delovni čas

Delež zaposlitev za skrajšani in določeni delovni čas
Slovenija 2005 - 2017

Trg dela do 2020

Poklici prihodnosti

...dispečer brezpilotnih
koordinator, pouč
digitalni arheolog
gerontolog, s
analitik, str
varnostni
prodajalec
prihodnosti

65
šol
obs

Tehnične
spretnosti

Socialne in
sodelovalne
spretnosti

...odstranje
katastrofe, p
zasebnega življ
virtualno lastni
produktivnost in org
agronom, poslovni antropolog

in znanosti, nanozdravnik,
specialist za 3d printanje,
rudar, socialni
geomatiko – GIS
in izterjavo, it-
lute, spletni
in kadra

vno
e ne
016)

, specialist za
mrt, organizator
žljenje, odvetnik za
svetovalec za osebno
ist za zasebnost, urbani

Kaj vprašati na informativnem dnevu?

- Vključenost šole v programe mobilnosti za dijake.
- Implementacija rezultatov mednarodnih projektov v življenje šole
- Možnosti glede izbirnosti predmetov.
- 20% celotnega kurikula, ki ga šola sama oblikuje in, ki je namenjen povezovanju šole s podjetji, zadovoljevanju potreb ranljivih skupin, ipd.
- Organiziranost praktičnega usposabljanja z delom.
- Kariere bivših dijakov, koliko jih je nadaljevalo šolanje, koliko jih je našlo zaposlitev, ipd.
- Poudarek na vrednotah, vzgoji, osebnostni rasti.
- Disciplina, red.
- Šolska klima, ki spodbuja k samostojnosti, obvladovanju učenja, vključevanju v prostovoljno delo, preizkušanju različnih vlog, del, nalog, opravil, medsebojni pomoči.
- Raziskovalne naloge.
- Dosežki dijakov na tekmovanjih.
- Uspeh na maturi.
- Odstotek maturantov, ki pride v prvi izbor na fakulteti.
- Osip v tretjem letniku.

- <https://www.youtube.com/watch?v=okpg-IVWLbE&feature=youtu.be>

Miha Lovšin

miha.lovsin@cpi.si

T: 01 5864 220

<http://www.mojaizbira.si/>

<https://www.facebook.com/mojaizbira/>